

Bruksela, 30 maja 2024 r.
(OR. en)

10459/24

ENER 259
COMPET 603
CLIMA 219
PROCIV 47
ENV 567

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	30 maja 2024 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	10244/24
Dotyczy:	Rozwój zrównoważonej infrastruktury sieci elektroenergetycznej – Konkluzje Rady (30 maja 2024 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie rozwoju zrównoważonej infrastruktury sieci elektroenergetycznej w wersji zatwierdzonej przez Radę ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii podczas jej posiedzenia w dniu 30 maja 2024 r.

Konkluzje Rady

w sprawie rozwoju zrównoważonej infrastruktury sieci elektroenergetycznej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC:

- Europejski Zielony Ład i jego cel polegający na osiągnięciu przez UE neutralności klimatycznej do 2050 r. zgodnie z celami porozumienia paryskiego zatwierdzonymi w konkluzjach Rady Europejskiej z grudnia 2019 r.¹ i zapisanymi w Europejskim prawie o klimacie;
- Deklarację wersalską z 10 i 11 marca 2022 r.², w której podkreślono znaczenie bezpieczeństwa energetycznego i jak najszybszego zmniejszenia zależności UE od rosyjskich paliw kopalnych, w szczególności poprzez ukończenie i udoskonalenie wzajemnych połączeń europejskich sieci gazowych i elektroenergetycznych oraz pełną integrację sieci elektroenergetycznych w całej UE;
- Konkluzje Rady Europejskiej z kwietnia 2024 r.³, w których podkreślono znaczenie stworzenia prawdziwej unii energetycznej, co wymaga m.in. wdrożenia sieci, magazynowania i połączeń międzysystemowych na szeroką skalę, a także znacznych inwestycji w te sieci, magazynowanie i połączenia;
- Komunikat Komisji w sprawie REPowerEU dotyczący zmniejszenia zależności od rosyjskich paliw kopalnych, przyspieszenia transformacji energetycznej i dalszej integracji rynku energii⁴;

¹ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2019/12/12/european-council-conclusions-12-december-2019/>

² <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2022/03/11/the-versailles-declaration-10-11032022/>

³ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2022:230:FIN>

- Zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim” zapisaną w dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej;
- Możliwość uproszczenia przez państwa członkowskie – na mocy zmienionej dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii – procedur wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej oraz niezbędne projekty dotyczące infrastruktury, w tym poprzez tworzenie „obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych”;
- Cele elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych odzwierciedlone w rozporządzeniu w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu⁵;
- Transeuropejskie sieci energetyczne (TEN-E), które przyczyniają się do wdrażania infrastruktury transgranicznej w drodze wyboru projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania, poprzez proponowanie sposobów uproszczenia i przyspieszenia procedur wydawania pozwoleń i wydawania zezwoleń oraz odpowiedniego podejścia regulacyjnego, a także poprzez zapewnienie dostępu do finansowania unijnego za pośrednictwem instrumentu „Łącząc Europę” – Energia;
- Potrzebę uwzględnienia wyjątkowej sytuacji regionów i państw członkowskich słabiej wzajemnie połączonych lub wzajemnie niepołączonych, peryferyjnych, najbardziej oddalonych lub odizolowanych, a także tych położonych na zewnętrznych granicach UE, sąsiadujących z krajami, które stanowią bezpośrednie zagrożenie dla państw członkowskich lub bezpieczeństwa europejskiego, w szczególności od wybuchu rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie;
- Komunikat Komisji z listopada 2023 r. w sprawie unijnego planu działania na rzecz sieci, w którym wskazano wyzwania i zaproponowano dostosowane działania i zalecenia, które można wdrożyć w ciągu kolejnych osiemnastu miesięcy, aby realizować cele Unii na 2030 r.⁶;

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj?locale=pl>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2023:757:FIN>

- Sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska z 11 marca 2024 r. pt. „Europejska ocena ryzyka związanego z klimatem” oraz komunikat Komisji z 12 marca 2024 r. pt. „Zarządzanie ryzykiem klimatycznym – ochrona obywateli i dobrobytu”, w których podkreślono potrzebę wzmocnienia planowania ryzyka klimatycznego w sektorze energetycznym w państwach członkowskich, biorąc pod uwagę, że zmiana klimatu będzie nadal stanowić znaczne obciążenie dla europejskiej infrastruktury energetycznej;
- Dyrektywę w sprawie odporności podmiotów krytycznych⁷ i dyrektywę w sprawie środków na rzecz wspólnego wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w całej Unii (NIS 2)⁸;
- Konkluzje Rady Europejskiej z marca 2024 r.⁹, w których zwrócono się do Rady, by kontynuowała prace, a do Komisji i wysokiego przedstawiciela – by wspólnie zaproponowali działania mające wzmocnić gotowość i reagowanie kryzysowe na szczeblu UE w ramach podejścia uwzględniającego wszystkie zagrożenia i obejmującego całe społeczeństwo, biorąc pod uwagę obowiązki i kompetencje państw członkowskich, z myślą o przyszłej strategii na rzecz gotowości;

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2024/03/22/european-council-conclusions-21-and-22-march-2024/>

- Wspólne sprawozdanie ACER i Europejskiej Agencji Środowiska z października 2023 r. w sprawie rozwiązań w zakresie elastyczności mających wesprzeć niskoemisyjny i bezpieczny system elektroenergetyczny UE¹⁰;
- Dziesięcioletni plan rozwoju sieci z 2024 r. oraz niedawno opublikowane plany rozwoju sieci morskiej;
- Komunikat Komisji pt. „Impuls dla gospodarki neutralnej dla klimatu: strategia UE dotycząca integracji systemu energetycznego”¹¹, dyrektywę¹² i rozporządzenie¹³ w sprawie gazów i wodoru, w którym uwzględniono bardziej skoordynowane i zintegrowane planowanie uwzględniające różne nośniki energii oraz dyrektywę w sprawie promowania energii ze źródeł odnawialnych¹⁴;
- Komunikat Komisji z kwietnia 2024 r. pt. „Dialogi na temat czystej transformacji – podsumowanie: Silny przemysł europejski na rzecz zrównoważonej Europy”¹⁵;
- Forum ds. infrastruktury energetycznej, które odbywa się co roku w Kopenhadze, oraz specjalną platformę służącą do regularnego monitorowania postępów i przedstawiania na dorocznym posiedzeniu forum sprawozdań dotyczących realizacji unijnego planu działania w zakresie sieci;

¹⁰ <https://www.eea.europa.eu/publications/flexibility-solutions-to-support>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=COM:2020:299:FIN>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52021PC0803>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2021:804:FIN>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32023L2413>

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/clean-transition-dialogues-stocktaking-strong-european-industry-sustainable-europe_en

- Zaktualizowane krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu na 2024 r., które mają zostać przygotowane przez państwa członkowskie i koncentrować się na potrzebie jasnych celów, środków i inwestycji służących wzmocnieniu sieci elektroenergetycznych – na poziomie zarówno dystrybucji, jak i przesyłania – oraz wzajemnych połączeń;
- Komunikat Komisji z lutego 2024 r. dotyczący celu klimatycznego na 2040 r. i drogi ku neutralności klimatycznej do 2050 r.¹⁶ oraz towarzyszącą mu ocenę skutków, która odnosi się m.in. do niezbędnych inwestycji w sieci wynikających z rosnącej elektryfikacji naszych gospodarek;
- Sprawozdanie Enrica Letty z kwietnia 2024 r. pt. „Much more than a market” (Znacznie więcej niż rynek), w którym wzywa się m.in. do większej integracji rynku i wspólnych działań oraz do budowy solidnej sieci infrastruktury obejmującej cały kontynent, która umożliwi zintegrowane planowanie i finansowanie unijne;
- Poniższe konkluzje Rady nie przesądzają o żadnych przyszłych dyskusjach na temat wieloletnich ram finansowych.

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2024:63:FIN>

- I. W kierunku skoordynowanej, wzajemnie połączonej i zintegrowanej europejskiej sieci elektroenergetycznej
1. UZNAJE kluczową rolę wzajemnie połączonej, zintegrowanej i zsynchronizowanej¹⁷ europejskiej sieci elektroenergetycznej w zapewnianiu bezpiecznego systemu, sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, konkurencyjności UE i jej rozwoju społeczno-gospodarczego oraz realizacji celów UE w zakresie energii i klimatu; PODKREŚLA związaną z tym potrzebę utrzymania jasnych sygnałów cenowych w państwach członkowskich i pomiędzy nimi; oraz zapewnienia wydajnego dysponowania zasobami;
 2. PODKREŚLA, że w pełni zintegrowany, wzajemnie połączony i zsynchronizowany europejski system elektroenergetyczny można stworzyć tylko, jeżeli unijna infrastruktura sieci elektroenergetycznej będzie wdrażana i wykorzystywana do wymiany energii w sposób jak najbardziej efektywny i wydajny, w tym dzięki elastyczności i innym rozwiązaniom bezprzewodowym, tak aby w jak największym stopniu ograniczyć ogólne koszty systemu ponoszone przez gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa;
 3. PODKREŚLA, że nadal należy podejmować zdecydowane kroki w celu osiągnięcia w pełni zintegrowanego, wzajemnie połączonego i zsynchronizowanego europejskiego systemu elektroenergetycznego, aby jeszcze bardziej zwiększyć bezpieczeństwo dostaw, odporność systemu elektroenergetycznego, a także konkurencyjność i dekarbonizację; PODKREŚLA potrzebę uwzględnienia specyfiki państw członkowskich nieposiadających wzajemnych połączeń lub regionów niewystarczająco połączonych, peryferyjnych, najbardziej oddalonych lub odizolowanych; WZYWA Komisję do bezzwłocznego wdrożenia odpowiednich działań przewidzianych w unijnym planie działania na rzecz sieci w ścisłej współpracy ze wszystkimi właściwymi podmiotami;

¹⁷ Odniesienia do wzajemnie połączonego, zintegrowanego i zsynchronizowanego europejskiego systemu elektroenergetycznego dotyczą obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej (dawniej UTCE) i ostatecznego porozumienia w sprawie synchronizacji z systemem bałtyckim do lutego 2025 r. Ma to charakter uzupełniający i nie wyklucza potrzeby zwiększenia wzajemnych połączeń i integracji oddzielnych systemów synchronicznych w UE, tj. Cypru, Irlandii, systemu nordyckiego i innych wysp Unii Europejskiej.

4. **PODKREŚLA** potrzebę całościowego, długoterminowego, skoordynowanego, udoskonalonego i zintegrowanego planowania infrastruktury sieci elektroenergetycznej na szczeblu europejskim, które obejmie zarówno perspektywę 10-, jak i 20-letnią oraz uwzględni krajowe i europejskie cele w zakresie dekarbonizacji, a także uwzględni zarówno projekty morskie, jak i lądowe, w tym projekty hybrydowe, których postępy należy monitorować, aby zapewnić szybką realizację unijnych celów w zakresie klimatu i energii;
5. **PODKREŚLA** znaczenie połączenia oddolnej koordynacji planów krajowych na szczeblu regionalnym z podejściem europejskim;
6. **PODKREŚLA** potrzebę uwzględnienia wyprzedzających inwestycji w sieci, aby móc uniknąć utrudnień w przypadku przyszłych wniosków o przyłączenie do infrastruktury produkcyjnej i elastycznej oraz popytu, przy jednoczesnym zbilansowaniu ich z ryzykiem potencjalnych aktywów osieroconych;
7. **PODKREŚLA** znaczenie zapewnienia całościowego i zintegrowanego planowania dla wszystkich nośników energii w związku z przyszłymi potrzebami energetycznymi, stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, zapewnienia koordynacji między poziomami przesyłania i dystrybucji, zapewnienia, aby sektor energetyczny był w przeważającej mierze wolny od paliw kopalnych na długo przed 2050 r., dążenia do osiągnięcia w latach 2030–2039 w pełni lub w przeważającej mierze zdekarbonizowanego globalnego systemu energetycznego, a także rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej;
8. **PODKREŚLA** znaczenie ściślejszej współpracy między państwami członkowskimi i zintegrowanego podejścia między wszystkimi podmiotami w łańcuchu wartości, aby zoptymalizować planowanie przestrzenne i wykorzystanie zarówno obszarów lądowych, jak i morskich; a także znaczenie skoordynowanego planowania przestrzennego obszarów morskich; **ZACHĘCA** do korzystania z różnych powiązanych inicjatyw, takich jak inicjatywa na rzecz basenu Morza Północnego (GNSBI), Komisja Helsińska (HELCOM) i Komisja Oslo-Paryż (OSPAR); **PODKREŚLA** znaczenie współpracy regionalnej w odniesieniu do planowania infrastruktury sieciowej oraz ostatecznie zaktualizowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu;

9. **PODKREŚLA**, że zaangażowanie na rzecz sieci i ich finansowanie, w tym na szczeblu UE, a także finansowanie prywatne, powinny być odpowiednie i opierać się na planowaniu długoterminowym, zgodnie z celem, jakim jest osiągnięcie zerowej emisji netto do 2050 r.;
10. **PONOWNIE PODKREŚLA** potrzebę szybkiego i rygorystycznego wdrażania i egzekwowania unijnych przepisów, aby zwiększyć zaufanie do w pełni zintegrowanego, wzajemnie połączonego i zsynchronizowanego europejskiego systemu elektroenergetycznego w celu stworzenia prawdziwej unii energetycznej, która jest kluczową korzyścią leżącą u podstaw inwestycji w sieci;
11. **ZACHĘCA** Komisję i państwa członkowskie do korzystania z inicjatyw mających na celu wzmocnienie i rozbudowę sieci dystrybucyjnych, tak aby zintegrować zdecentralizowaną energię ze źródeł odnawialnych, elastyczne zasoby oraz zaspokoić dodatkowy popyt związany z elektryfikacją, a także zapewnić konsumentom bezpieczne dostawy energii elektrycznej w bardziej skoordynowany sposób¹⁸ oraz wspierać rozpowszechnianie najlepszych praktyk w zakresie planowania sieci dystrybucji, np. przez europejską organizację operatorów systemów dystrybucyjnych;
12. **PODKREŚLA** rosnące wyzwanie, jakie stanowi przeciążenie sieci zarówno na poziomie dystrybucji, jak i przesyłania, które oprócz rozbudowy sieci może wymagać podejścia zapewniającego dostateczną wystarczalność, a także rozwiązań w zakresie elastyczności;

¹⁸ Działanie w ramach planu działania na rzecz sieci: europejska organizacja operatorów systemów dystrybucyjnych będzie wspierać planowanie sieci operatorów systemu dystrybucyjnego w drodze tworzenia map istniejących planów rozwoju dystrybucji oraz ich charakterystyki (połowa 2024 r.).

13. APELUJE do Komisji, aby w tym kontekście:

- a) wzmocniła ramy, które stanowią otoczenie prawne spełniające wymogi uzgodnionych ambicji w zakresie dekarbonizacji, przy jednoczesnym ułatwianiu inwestycji wyprzedzających;
- b) opracowała program wdrażania, w ścisłej współpracy z operatorami systemów przesyłowych i dystrybucyjnych, aby wesprzeć państwa członkowskie w usuwaniu głównych przeszkód na drodze do efektywnego wykorzystania i rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej oraz w zajęciu się problemem ograniczeń przesyłowych i dystrybucyjnych sieci, między innymi poprzez rozwój sieci, usprawnienie procedur planowania administracyjnego i wydawania pozwoleń;
- c) jeszcze bardziej zaostrzyła regionalne podejście do planowania infrastruktury elektroenergetycznej i połączyła je z podejściem ogólnounijnym – w tym, w stosownych przypadkach, z uwzględnieniem krajów partnerskich – w perspektywie długoterminowej i w koordynacji za pomocą priorytetowych korytarzy, przez cztery grupy wysokiego szczebla¹⁹ oraz, w stosownych przypadkach, poprzez inne formy współpracy regionalnej;
- d) rozważyła wymianę – również na szczeblu regionalnym – najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, organami regulacyjnymi i promotorami projektów w celu wspierania współpracy regionalnej²⁰ i integracji sieci;
- e) zaproponowała wzmocnione ramy w celu zwiększenia przejrzystości, identyfikowalności i odpowiedniego niezależnego nadzoru nad całym procesem planowania i rozwoju sieci przesyłowej dzięki wzmocnieniu obecnej struktury zarządzania poprzez ocenę i planowanie potrzeb w zakresie sieci europejskiej zgodnie z celami UE w zakresie klimatu i energii oraz z celami w zakresie dekarbonizacji;

¹⁹ BEMIP, CESEC, NSEC, Grupa Wysokiego Szczebla ds. Połączeń Międzysystemowych dla Europy Południowo-Zachodniej.

²⁰ Np. pięciostronne forum energetyczne.

- f) zapewniła, aby wspomniany niezależny nadzór prowadził do opracowania narzędzia prognozowania potrzeb sieci i powiązanych potrzeb inwestycyjnych na drodze do neutralności klimatycznej na poziomie UE do 2050 r. w celu ułatwienia rozwoju sieci;
 - g) wspierała elastyczne wykorzystanie energii, wzmocnienie odpowiedzi odbioru i magazynowania energii oraz zainicjowała refleksję nad ramami dotyczącymi taryf sieciowych;
14. WZYWA Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia spójności między dziesięcioletnim planem rozwoju sieci, planem rozwoju sieci morskiej i krajowymi i regionalnymi planami rozwoju sieci, a także spójności i komplementarności z krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu;
15. WZYWA Komisję, by oceniła i zidentyfikowała luki oraz w razie potrzeby opracowała środki mające na celu udoskonalenie ram zarządzania na szczeblu UE w odniesieniu do planowania, wyboru i wdrażania infrastruktury transgranicznej, szczególnie w ramach dziesięcioletniego planu rozwoju sieci i z uwzględnieniem opinii ACER;
16. WZYWA ENTSO-E do wykorzystania wyciągniętych wniosków i informacji zwrotnych od zainteresowanych stron w sprawozdaniach na temat dziesięcioletniego planu rozwoju sieci i przyszłych wersji tego planu oraz WZYWA Komisję Europejską do rozważenia zaproponowania dłuższego horyzontu czasowego dla przyszłych planów rozwoju sieci;

17. WZYWA państwa członkowskie, by:

- a) zapewniły projektowanie uwzględniające przyrodę, aby pogodzić przyspieszenie rozwoju sieci oraz zwiększenie wytwarzania, magazynowania, elastyczności i popytu z ochroną środowiska i różnorodności biologicznej;
- b) zapewniły skoncentrowane na ludziach podejście do transformacji energetycznej, przy ścisłym zaangażowaniu obywateli, obywatelskich społeczności energetycznych i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej w rozwój infrastruktury energetycznej oraz przegląd procedur w zakresie podłączenia do sieci i zdolności dostępu do sieci w celu zapewnienia równych warunków działania z innymi uczestnikami rynku;
- c) zachęcały operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych do zacieśniania współpracy i opracowywania nowych projektów sieci, w tym sieci inteligentnych, wszędzie tam, gdzie są one potrzebne, oraz do wzmacniania, utrzymywania, cyfryzacji i modernizacji istniejących sieci, a także do wykorzystywania elastyczności, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeby sprostania wyzwaniom związanym z przejściem od scentralizowanej produkcji energii do produkcji rozproszonej i zmiennej, oraz by wspierały ich w tych działaniach;
- d) pozostały zaangażowane w otwarty i zintegrowany transgraniczny handel energią i współzależność, umożliwiając w ten sposób przepływy między państwami członkowskimi i partnerami oraz istnienie dobrze funkcjonującego wewnętrznego rynku energii elektrycznej, które można osiągnąć między innymi poprzez zapewnienie swobodnego przepływu energii w obrębie państw członkowskich i między nimi;

18. WZYWA operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych do zajęcia się kwestią przeciążenia sieci zarówno w państwach członkowskich, na poziomie przesyłania i dystrybucji, jak i w całej UE.

II. Bezpieczeństwo energetyczne i odporność infrastruktury energetycznej

19. UZNAJE znaczenie solidnego, wzajemnie połączonego, niezależnego, niezawodnego i bezpiecznego europejskiego systemu energetycznego, który przyczynia się do otwartej strategicznej autonomii i konkurencyjności Europy;
20. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE pomyślne zakończenie testu warunków skrajnych infrastruktury krytycznej w sektorze energetycznym, opartego na wspólnych zasadach zgodnie z zaleceniem Rady z grudnia 2022 r. w sprawie ogólnounijnego skoordynowanego podejścia do kwestii wzmocnienia odporności infrastruktury krytycznej²¹;
21. PODKREŚLA, że system energetyczny w Europie musi być chroniony przed nowymi zagrożeniami, z którymi mierzy się od 2022 r. Przyczyniło się to do nowego rozumienia bezpieczeństwa i odporności europejskiego systemu energetycznego oraz zapotrzebowania na skoordynowany zestaw środków w zakresie bezpieczeństwa energetycznego;
22. PODKREŚLA potrzebę spójnego i skutecznego wdrażania przepisów UE dotyczących kwestii bezpieczeństwa, w tym zagrożeń dla cyberbezpieczeństwa;
23. PODKREŚLA, że stabilność systemu ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia jego bezpiecznej eksploatacji, i WZYWA operatorów sieci, krajowe organy regulacyjne lub państwa członkowskie do przyjęcia niezbędnych środków zgodnie z zasadami rynku wewnętrznego;

²¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H0120\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H0120(01))

24. WZYWA Komisję do wspierania państw członkowskich – i w stosownych przypadkach umawiających się stron Wspólnoty Energetycznej – w poprawie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, z uwzględnieniem bezpieczeństwa fizycznego i cyberbezpieczeństwa infrastruktury energetycznej, oraz do przeprowadzenia ukierunkowanego przeglądu unijnej architektury bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w perspektywie długoterminowej, skoncentrowanego na gotowości na wypadek zagrożeń, przy jednoczesnym uwzględnieniu rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, zagrożeń klimatycznych i różnych mało prawdopodobnych scenariuszy zakładających znaczne skutki, a także ostatnich wydarzeń i wniosków wyciągniętych z kryzysu energetycznego; UZNAJE szczególne zagrożenia dla bezpieczeństwa w państwach członkowskich położonych na zewnętrznych granicach UE, sąsiadujących z państwami, które stanowią bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa europejskiego.
25. WZYWA państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy na szczeblu krajowym, regionalnym, europejskim i międzynarodowym między organami publicznymi a podmiotami zajmującymi się infrastrukturą w celu ochrony i wzmocnienia odporności infrastruktury, między innymi na zagrożenia hybrydowe, w tym infrastruktury morskiej i podmorskiej;
26. WZYWA Komisję do wspierania państw członkowskich w stosowaniu zasady uwzględniania bezpieczeństwa na etapie projektowania podczas rozwijania infrastruktury energetycznej, w tym w odniesieniu do inteligentnych systemów pomiarowych i infrastruktury do przesyłania danych;
27. WZYWA Komisję, państwa członkowskie i odpowiednich partnerów do dalszego udoskonalania wymiany istotnych informacji dotyczących zagrożeń i zakłócającego wpływu na krytyczną infrastrukturę energetyczną i łańcuchy wartości, w tym pod względem własności;
28. ZWRACA SIĘ do Komisji i Europejskiej Agencji Środowiska o przeprowadzanie regularnych europejskich ocen ryzyka związanego z klimatem;

III. Niwelowanie luki w inwestycjach w infrastrukturę sieci elektroenergetycznej

29. UZNAJE bezprecedensowe potrzeby inwestycji w sieci elektroenergetyczne zarówno na poziomie przesyłania, jak i dystrybucji, aby zapewnić wysoki stopień wzajemnych połączeń, zintegrowania i synchronizacji europejskiego systemu elektroenergetycznego, który pozwoli osiągać cele UE w zakresie dekarbonizacji, konkurencyjności i bezpieczeństwa dostaw;
30. ZWRACA UWAGĘ na wnioski przedstawione w sprawozdaniu Enrica Letty dotyczącym rynku wewnętrznego i PODKREŚLA rolę wzajemnie połączonego rynku energii we wspieraniu efektywnej polityki energetycznej i klimatycznej oraz ZWRACA SIĘ do Komisji o rozważenie przedstawionych w sprawozdaniu zaleceń dotyczących infrastruktury energetycznej;
31. WZYWA Komisję do opracowania dalszych wytycznych dla państw członkowskich, operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów dystrybucyjnych w celu jak najlepszego wykorzystania istniejących unijnych funduszy na sieci przesyłowe i dystrybucyjne oraz projekty hybrydowe, przy jednoczesnym zwiększeniu dostępności i usprawnienia procesu przyznawania środków w ramach instrumentu „Łącząc Europę”;
32. ZWRACA SIĘ do Komisji o dostarczenie informacji na temat rzeczywistych potrzeb inwestycyjnych sieci elektroenergetycznych w porównaniu z funduszami przeznaczonymi na te sieci oraz o zastanowienie się nad sposobami zwiększenia ogólnych inwestycji w infrastrukturę sieci elektroenergetycznej;

33. **PODKREŚLA**, że aby odpowiednio reagować na zwiększone potrzeby inwestycyjne w zakresie projektów rozwoju sieci lądowej i morskiej oraz zaoferować wsparcie w ich zakresie, potrzebny jest solidny instrument „Łącząc Europę”;
34. **WZYWA** Europejski Bank Inwestycyjny do dalszego wzmacniania inicjatyw i narzędzi w zakresie finansowania i ograniczania ryzyka, aby wspierać dodatkową rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej;
35. **ZAUWAŻA**, że aby rozwijać produkcję energii na obszarach morskich w sposób racjonalny pod względem kosztów, który zmaksymalizuje ogólne korzyści na szczeblu europejskim, w niektórych basenach morskich coraz ważniejsze stają się działania wykraczające poza połączenia radialne i zorientowane na hybrydową sieć oczkową połączoną z różnymi państwami członkowskimi; **ZAUWAŻA**, że rozwój infrastruktury morskiej wykraczającej poza połączenia radialne wiąże się również z różnymi nowymi wyzwaniami w zakresie koordynacji i podziału kosztów lub ryzyka między zainteresowanymi stronami; **WZYWA** Komisję do oceny tych wyzwań, nadal istniejących luk oraz tego, czy poza wdrożeniem odpowiednich przepisów konieczne byłoby przedłożenie dodatkowych sprawiedliwych i proporcjonalnych propozycji w tym zakresie;

36. OCZEKUJE NA rezultaty wytycznych Komisji dotyczących opartych na współpracy ram inwestycyjnych na rzecz projektów sieci morskich i lądowych, w tym projektów hybrydowych;
37. WZYWA Komisję i ENTSO-E do dopilnowania, by w wytycznych dotyczących analizy kosztów i korzyści związanych z projektami rozbudowy sieci uwzględniono również elementy pozagospodarcze, takie jak krajowe i regionalne bezpieczeństwo przesyłania i wystarczalność systemu, redysponowanie, elastyczność oraz ograniczenie wpływu emisji gazów cieplarnianych i wpływu na środowisko;
38. WZYWA Komisję do wspierania państw członkowskich w opracowaniu kompleksowego europejskiego podejścia do morskich obszarów rynkowych poprzez dostarczenie państwom członkowskim wytycznych w ramach istniejących ram regulacyjnych, bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich i w konsultacji z zainteresowanymi stronami;
39. PODKREŚLA znaczenie efektywności pod względem kosztów i sprawiedliwej transformacji, dla uniknięcia nieproporcjonalnego wpływu dodatkowych inwestycji w infrastrukturę sieci elektroenergetycznej na konsumentów końcowych lub podatników.

IV. Skala i szybkość rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej

40. **PODKREŚLA**, że przyspieszenie procedur wydawania pozwoleń dotyczących sieci ma ogromne znaczenie dla zwiększenia skali i przyspieszenia rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej, z uwzględnieniem wpływu na środowisko i obywateli na wczesnym etapie i w trakcie całego procesu w sposób zapewniający równowagę między poszczególnymi elementami;
41. **JEST ZANIEPOKOJONA** przedłużającym się czasem realizacji obecnych projektów infrastruktury i **ZACHĘCA** państwa członkowskie do wspólnych wysiłków na rzecz przyspieszenia tego procesu;
42. **PODKREŚLA** problem ograniczonych zdolności produkcyjnych i liczby usługodawców, który prowadzi do wyższych kosztów i wydłużenia czasu realizacji projektów sieci, i **PODKREŚLA** potrzebę ambitnych środków mających na celu rozwój silnego europejskiego łańcucha wartości sieci, co przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności i strategicznej autonomii UE przy jednoczesnym zachowaniu otwartej gospodarki;
43. **ZACHĘCA** Komisję do zbadania możliwości zwiększenia regionalnej lub ogólnounijnej widoczności zamówień na elementy sieci, aby wysłać odpowiednie sygnały dla lokalnego przemysłu w celu zwiększenia zdolności produkcyjnych; do przedstawienia, we współpracy z odpowiednimi podmiotami, zaleceń dotyczących roli, jaką mogą odegrać zharmonizowane funkcjonalne specyfikacje i normy przetargowe w przyspieszaniu i upraszczaniu procedur udzielania zamówień; a także do oceny w tym kontekście możliwości dostosowania przepisów UE dotyczących zamówień publicznych;

44. **PODKREŚLA** rolę, jaką normalizacja odgrywa w przyspieszaniu rozwoju infrastruktury sieciowej, obniżaniu kosztów i ułatwianiu inwestycji, a także znaczenie prac europejskich organizacji normalizacyjnych, a w szczególności ustanowionego Forum Wysokiego Szczebla ds. Normalizacji Europejskiej, i **WZYWA** do przyspieszenia trwających prac nad normami dotyczącymi infrastruktury elektroenergetycznej, przy jednoczesnym uwzględnieniu roli innowacji w tym zakresie;
45. **PODKREŚLA**, że w perspektywie średnio- i długoterminowej potrzebna jest inteligentna normalizacja w celu przyspieszenia procesów produkcji, zminimalizowania zakłóceń w łańcuchu dostaw i zwiększenia ich efektywności przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności elementów sieci w Europie; i **ZACHEĆCA** Forum Wysokiego Szczebla ds. Normalizacji Europejskiej do przedstawienia zaleceń i priorytetów w zakresie normalizacji;
46. **PODKREŚLA**, że w perspektywie krótkoterminowej potrzebne są wspólne praktyki między państwami członkowskimi i wewnątrz nich, tak aby procedury – w tym dotyczące pozwoleń i zamówień publicznych – były kompatybilne i interoperacyjne w stosunku do wszystkich branży;
47. **PODKREŚLA** udział prosumentów w unijnym rynku energii elektrycznej i **WZYWA** Komisję do oceny potrzeb w zakresie interoperacyjności i możliwości normalizacji inteligentnych urządzeń na poziomie gospodarstw domowych;
48. **WZYWA** ENTSO-E i europejską organizację operatorów systemów dystrybucyjnych do zacieśnienia współpracy z dostawcami technologii w celu opracowania do końca 2024 r. wspólnych specyfikacji technologicznych w ramach porozumienia roboczego między europejskimi organizacjami normalizacyjnymi, aby poprawić widoczność wymaganych i planowanych nowych projektów sieci, a także rozpowszechniać najlepsze praktyki na szczeblu UE w zakresie procedur wydawania pozwoleń;

49. WZYWA ENTSO-E i europejską organizację operatorów systemów dystrybucyjnych do oceny wartości dodanej funkcjonalnych formatów ofert przetargowych oraz do wydania na podstawie tej oceny niewiążących wytycznych dla swoich członków;
50. PODKREŚLA znaczenie zapewniania lokalnych korzyści w celu zwiększenia akceptacji społecznej dla sieci elektroenergetycznych, np. poprzez uwzględnienie projektu środowiskowego; WZYWA w związku z tym państwa członkowskie do należytego wdrażania przepisów dotyczących społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej i obywatelskich społeczności energetycznych oraz do przyłączenia się do paktu na rzecz zaangażowania i do jego wdrażania, aby zapewnić wczesne i regularne informowanie i udział społeczeństwa w projektach rozwoju sieci, a także zaangażowanie lokalnych podmiotów i terytoriów;
51. WZYWA do przyspieszenia procedur w ramach procesu wydawania pozwoleń, usprawnienia procedur przetargowych, procedur udzielania zamówień, zwiększenia zdolności administracyjnych i cyfryzacji odpowiednich procesów;
52. WZYWA Komisję do oceny i określenia środków mających na celu przyspieszenie odpowiednich procedur wydawania pozwoleń dotyczących infrastruktury sieci elektroenergetycznej, z uwzględnieniem spójności ram dotyczących energii, przyrody i środowiska;
53. PODKREŚLA znaczenie dostępności odpowiednio wykwalifikowanej siły roboczej;
54. ZACHĘCA administracje publiczne do udostępniania danych na potrzeby oceny wpływu na środowisko w celu przyspieszenia i uproszczenia procedur wydawania pozwoleń.
-